Ն. 4777 — 1881 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 29 ԲԷՆԶԵԷՆՊԻՀ 22 ԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՆՈՅԵՄԲԵՐ 10 ԲԷՆԶԵԷՆՊԻՀ — Ն. 4777

ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Իսթանպոլ իչին սէնէլիկ մէճիա 10
Ալքը այ » 5
Իւչ » » 3

Թաշրալար իչին մէճիտիէ 10
Ալքը այ » » 3
Ռուսիա իւչբէրիք պիրլէ այիտ տիր

ԻԼԱՆԼԱՐ

Գիրինճի տէֆթ իչին տարիսը 3 ղ.
Իրինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճի » » » 1 ղ.

30 ՓԱՐԱ.

Մասիսի Էֆֆեար

ՄԻԻՆԱՏԻՍ ԷՐՃԻԵԱՍ

Իրան սրբասքնա գօնուլմասան իլանաթ ու իխթարաթը տարիսը 5 ղ.
Մէքթուպլար Կ. Ց. Փանոսեան խամինէ եազըլըր
Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնչէնպիհ-պազարճըտա Իրսի խանընտա Ն. 41։

30 ՓԱՐԱ.

ՍԱՀՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԳԻՆԸ ԹԵՐԹԻ

Տարեկան 1 Ղ. 20 Գրուշ
Կիսամեայ 1 Ղ. 10 Գրուշ
Եռամսեայ 1 Ղ. 10 Գրուշ
Մէկ թերթ 30 Գրուշ

Ամսագրի մը գինը 1 Ղ. 20 Գրուշ
Ամսագրի մը կիսամեայ գինը 1 Ղ. 10 Գրուշ
Ամսագրի մը եռամսեայ գինը 1 Ղ. 10 Գրուշ
Ամսագրի մը

ԻԲՐԱՄԻՅԵԼ
1881. Հոկտ. 29, բէնճէնպիհ
Ն՝ 4777

տբլար իսէտէ, բէք կիւճ միւսաատէ օլունուր։

Մէվգուֆէ յնտէն պիրինին ադրապա վէ եա թէալիւգաթը իլէ միւլագաթը, իբի հապսխանէ մէէմուրու հուզուրունտա օլուպ, բօլիթիգաեէ տայիր մուհավէրէնին ճէրէեանը քիւլլիէն մէՀՀուու տուր։

Մըսթը Բարնէլ կիպի, Իրլանտա ֆէտայիլէրի միւշահիրի իմթիեազաթը մեզքիւրէտէն տախի մահրում օլուպ, եիկիրմի տէօրթ սաաթտան օն տօգուզ սաաթա գատար հապս ու թէվգբֆ օլունտուգլարը, օտալարտան խարիճէ չբգարբլմամագտա տբր։ (Տեսլ Գրաֆիք)

Ինկիլթերրա տաիրէեի հարպիեէսինին պու սէնէքի պիւտճէսի

Ինկիլթերրա տաիրէեի հարպիեէսինին մէսարիֆի, միւէսսէր պիր նիզամ իւզերինէ օլտուղու ճիհէթլէ, պիր սէնէնին մէսարիֆի տիկէրինտէն բէք աղ ֆարգը օլուր։

Մէսարիֆի մեզքիւրէ պիր թադրմ շիւպաթը միւխթէլիֆէեի հավի օլմագ իւզրէ, պիր գաչ տաիրէեէ միւնգասիմ օլուպ, պիրինճիսի տասաքիրի մուազզաֆա, իքինճիսի տասաքիրի իհթիեաթիեէ, իւչինճիսի թօքխանէ, տէօրտինճիսի ֆապրիգալար իլէ էգնիեէ վէ իսթիհքեամաթը միւխթէլիֆէեի ասքէրիեէ, պէշինճիսի մէքեաթիպի ասքէրիեէ իլէ քիւթիւպխանէլէր, ալթընճըսը օրտուլարը հէյեէթի իտարէսի իլէ շիւպաթը միւխթէլիֆէ, եէտինճիսի աչգտտա պուլունուպ, նըսրֆ մաաշ ախզ իթմէքտէ օլան զապգթանը ասքէրիեէ տեվիրինտէն իպարէթ տիր։

Մէսարիֆի մեզքիւրէ, բարլա[illegible] գիգ օլունարագ, տէվիրի միւխթէլիֆէեի մեզքիւրէտէն պիրինին մէսարիֆի վագբասընը թէքսիր վէ թեզեիտե սէյահիյեէթի տախի, մեճլիսի մեզքիւրուն թաստիգինէ վապէսթէ տիր։

Հարպիեէ պիւտճէսի, տայիմա նիսանընն պիրինտէն մարտընն օթուզունա գատար միւտտէթ իթիպար օլունտուղու ճիհէթլէ, միւտտէթի մէկզքիւրէ պաղէն ասքէրի պիւտճէսի նամը իյէ եատ օլունուր։

Պու սէնէքի պիւտճէ 191834 մէվճուտ իւզէրինէ եիրիւմիւշ իսէ տէ, պունուն 62840ը Հինտի շարգիտէ միւսթախտէմ օլտուղու ճիհէթլէ, մէսարիֆի վագբա տախի, մէմալիքի մեզքիւրէ պիւտճէսինտէն իգրաղ օլունտուղունտան, մեճլիսի մէպուսանտան թալեպ օլունան մեսարիֆի ասքէրի եալընըզ 128994 մէվճուտ իւզէրինէ հիսապ օլունմուշ տուր։

Տաիրէեի մեզքիւրէտէ միւսթախտէմ պարկիրէրին մբգտարը 26453 բէստէն իպարէթ օլուպ, պունուն 11325ի Հինտիսթան պիւտճէսինէ այիտ տիր։

Թաֆսիլաթա կիրիշմէեէրէ.ք, մեսարիֆաթը մեզքիւրէ պաշլըճա եէտի դբսմտան իպարէթ օլարագ կէօսթէրիլմիշ տիր։

Ինկիլիզ լիրասը

4752100 Զապգթանը ասաքիրի մուազզաֆանըն մաաշթ վէ մէէքիւլաթը,

1369900 Ասաքիրի իհթիաթիէ.

5043000 Էպիհա իլէ մէլպուսաթ վէ սայիրէ.

761300 Էպնիէյի ասքէրիեէ վէ իսթիհքեամաթ.

135200 Մէքեաթիպի ասքէրիէ.

237300 Հէյեէթի իտարէ.

2187500 Աչգտտա պուլունան զապգթան վէ ասաքիր.

14485300 ճէման եէքիւն։

ՄԷՀԱԲԻՄ

ՊԻՐ ՄԱՇՈՒԳԷՆԻՆ ԴԱԹԼԻ

Եա՛ Բապպի, մէտէնիյեէթ քէսպի ինթիզար վէ թէրագդը իթտիքճէ, ճինայէթտէ օ՛ նիսպէթտէ թեգատտիւմ մի իտիեօր։

Եի՛նէ ճինայէթ, եի՛նէ վահշէթ. նէ՞ իչին աճապա աշդ ու ալէագա իլէ վէ պաղբտա զէվգ ու շէհվէթլէ պիրպիրինէ պաղանմագ ահտ իտէն գալպէր, չօգ տէֆա ճինայէթլէ պիրիպիրինտէն այրըլմագտա տբրլար։

Մէտէնիյեէթ հուրրիյեէթէ միւսաատէ իտիեօր. վէ իբի հիւրը գալպի պիրպիրիյլէ ալէագա իթմէկէ սէրպէսթ պբրագտբղը կիպի, իսթէտիքլէրի վագբթտա այրըլմաղա սէրպէսթ պբրագբեօր։ Էօյլէ իսէ ճինայէթ նի՞չին իշլէնիեօր. շու վէգաիեի գապիհէ նի՞չին վագը օլուեօր։

Պու կիւնքի նագլ իտէճէկիմիզ ֆաճիատտա իբի գուրպանը ճինայէթ կէօրէճէյիզ, պիրիսի էօմիւշ, տիկէրիտե մահքէմէ հուզուրունա կէթիրիլմիշ, վէ կիւնէրի սայրըմբզ տբր։ Մէրգումուն պաշը պիր չօգ սարղբլար իլէ սարբբմբզ վէ լիսանը թէքելլիմէ ղայբը միւգթէտիր պիր հալտէ պուլունմագտա տբր։ Հաքիմ հուզուրունտա կէօրիւլէն շու կէնճ, քէնտի քէնտույէ սույի գատտ իաերէք, պաշընա պիր թապանճա ալգմբզ, վէ գուրշուն պաշընտա գալմբզ տբր։ Շու գուրշունտան մերգում գուղթարբլաճագ մը՞ տբր. եօ՛գտա գուրշուն անը տաղտաղայբ էօմիւրտէն մի գուրթարտաճագ տբր։

—Էյ վա՛հ, իլիմ քէնտի սիճիլինի վերմիշ, վէ մերգում, թապիպին բաբօրթօսունա նէզարէն զաթէն էօլեճէք տէյու հիւքմ օլունմուշտուր։

Կիրալ (մահքիմիւն իսմի պուտուր) չիլինկիր էնտաֆընտան, 33 եաշընտա պիր տելիգանը տբր։ Մերգում, պունտան իւչ սէնէ գատտար մուգատտէմ, Այդասյր Տարֆլէնժէ նամ պիր գատընա սուրէթի ալտը Ղբբ-Ղբբ թէվճճիւհ իմմիշ իտի։ Մերգումէնին պաշդտա պիր զէվճի վէ պէշ ատէտ չօճուգլարը վար իտի իսէտէ, գօճասընտան այրըլարագ Կիրալ իլէ իւնսիյէթ բէյտա իթտի։

Զօճուգլարընտան իբիսի էօմիւշ վէ բէտէրլէրի տախի, շու արատտա վէֆատ իթմիշ պուլունտուղունտան, մտպագիսի էօքսիւզ վէ պիքէս գալմբզլար։ Անլաշբլտբղընա նէզարէն, սէֆալէթ զէվճ վէ ղէվճէնին մուճիպի իֆթիրագը օլմուշ տուր։ Ֆագաթ չիլինկիրին քեարբը իբիսինի կէչիտիրմէկէ քեաֆի վէ վաֆի օլտուղունտան, պիր միւտտէթ եանի թագրիպա իւչ ոէնէ իմրարը էյամ իթտիրէր։

Ֆագաթ իթիյատը զինա էօյլէ պիր ատէթի գապիհէ տիր քի, պիր տէֆա ալբշան բէք կիւճլիքլէ անտէն չէքիլիր։

Կէօրիւնիւր քի, Տարֆլէնժէ շու նէվի ֆահիշէլէրտէն պիրի պուլունտուղունտան, պիր տէֆա իլէ իքթիֆա իթմէյիպ, էլ ալթը չունուն պունուն իլէ իւֆէթթ վէ իւնսիյէթ բէյտա իթմէկէ պաշլար։

Ֆագաթ, զարի՞պ հալ, չօգ տէֆա պիր զէվճի միւսաատ իթմիկի չէյլէրի պիր մաշուգ միւսաատ իթմէղ, Զէվճ, պէհագգին գարբսընը՝ պաշգասընտան գբոգանտաճագ եէրտէ, գբսգանմագտա, մա՛շուգ գբսգանը։

Կէօրիւնիւշէ նէզարէն, Կիրալ հասէտտէն թահրիք օլունարագ, գաթիլիկէ ճիւրաթ իյլէմիշ, վէ բէվօվէր ախզբ իլէ ալթը տէֆա դբրբէ (զէվճէյի զայբը մէշբուէ) իւզէրինէ պօշալթմբզ տբր։ Գուրշունուն ալթընտա, դարը պիր տահա գալգմամագ իւզրէ եէրէ սէրիլմիշ տիր։

Պունուն իւզէրինէ Կիրալ եէնիտէն թապանճայը տօլտուրմուշ, վէ քէնտի գաֆասընա տօղրու պօշալթմբզ տբր։ Գուրշուն պաշ քէմիքլէրինին արասընտա գալմբզ, չբգարբլամաեաճագ. պինաէն ալէյհ պէյին իւֆիւնէթի հասբլ իտիպ, պիչարէյի աղ կիւնտէն տիյարը ահրէթէ կէօթիւրէճէք տիր։

Գարբնբն տիւշտիւկիւնիւ կէօրտիւքտէ, Կիրալ գալէմի էլինէ ալարագ, շու սբրալարը չբզբշտբրտը,

«Շու գարբյը էօլտիւրմէմին սէպէպի պու տուր քի, օթուզ այ տբր պէնիմ իլէ պերապեր պուլունմագտա իտի, վէ տայիմա պէնի ալտատմտը։ Պագտբմ քի պու գարը նէ՛ իսէ, օ՛, միւտայիմ պէնի իղֆալ իթմէք սէվտասընտա կէզիեօր, հէմ օնու գաթլ, հէմ նէֆսիմէ սույի գաստ իթմէք նիյէթի ու գարարընտա պուլունտում։»

Կէրու։

Ճինայէթտէն ադատմ արալարընտա նէ՛ կէչմիշ, տէօնմիշ, օրասը մալիմ տէյիլ, եալընըզ Կիրալըն թագրիրինէ պագբլբը իսէ, տայիմա արալարընտա նիզա մէվճուտ իմիշ. Պիր կիւն Կիրալ քէսպի հիատէթ իտէրէք միւֆարէգէթ ազմինտէ իբէն, Տարֆլէնժին եիւզիւնէ պիր թօգաթ վուրտուղունտան, տերագտագ ըէվօվլերի չէքտիկի կիպի աթէշ իթմիշ։

Բաթբրթբեա բօլիս եէթիշիպ, գաբուեու աչտբգլարընտա, օրթալբգտա դան իշինտէ միւլէմմա պիր գատբն եաթմագտա, վէ աեագտա ըէվօվլէր էլինտէ պիր ատէմ, տիվարա եատալանմբզ վէ իսթիւ պաշը գան լէքէլէրի օլտուղու կիպի, աղզընտան տախի գան սէ.ղան իթմէքտէ, շու հալ իւզէրինէ արթբգ աեագտա տուրամաերպ, ճանսբզ ճէսէտ կիպի, օրթալբգտա եաթան մէ.յթին իւզէրինէ տիշիւ վիրտիկի կէօրիւլտիւ։

Հաքիմ պէլբի շու ճինայէթէ [illegible] զանընը.յա սոպիք օլմուշ տէ.յու իսթիճվապ իթմէքտէ,

Կիրալ. —Խայր, էֆէնտիմ, պիլուքբ պէն օնու թէրբ իթմէք իսթէեօր իտիմ։

Հաքիմ. —Էօյլէ իսէ, նա՞սբլ օլուեօր քի, սաաէճէ օնու թէրբ իտէճէք եէրտէ. նասբլ քի պունու եաբմագ սէնին հադբքն իտի, օնու ալմբ գուրշուն իլէ դաթլ ու թէլէֆ իյլէտին։ Նէ՛ ղարիպ սէյէ իթմիշսին։

Կիրալ. —Էկեր պանա թօգաթ վուրմամբշ օլայրտը, բէվօվլէր իսթիմալ իթմէք խաթրբմտան պիլէ կէչմէղ իտի։

Հաքիմ. —Ֆագաթ ճինայէթի իշլէմէզտէն պիր կիւն էվվէք, թատմ իթտիկին էանատէ «պօղաղբմ աղրբեօր, ֆագաթ եարբն աղրբմաեաճագ տբր» տէմիշսին։

Կիրալ. —Պէօյլէ պիր շէյ խաթրբմա կէչմէեօր։

Հաքիմ. —Նա՞սբլ օլուեօր քի, բէվօվլէր Տարֆլէնժէյին օտասընտա տօլու պուլունուեօր իտի։ Խապէր վիրմէզտէն տօլու պիր թապանճա գօնուլը՞ր մու։

Կիրալ. —Ա՛հ, պէնիմ պէտապիթլբղբմ պու տուր։

Կէօրիւնիւր քի, մահքիմ բօլու թարաֆընտան թութուլտուղու վագբթ, ասլա իշգհարբ թէէսիֆ իթմէմիշ։ Պօժօն խաոթախանէսինտէ տախի, այնի իգբարտա պուլունմուշ տուր։

Մերգում բէք զիեատ տիգդասթէ գայբլմագտա իսէտէ, ա.թբպպա եաշաեաճաղընա իբմիտ կէօսթերմէեօրլար։

Մահքէմէ, միւթթէհիմի մերգումուն օն սէնէ մահպուսիյէթէ հիւքմ իթմիշ իսէտէ, շու ճէղատան անզարիպ գուրթուլաճաղընը աթբպպա քէնտի թարաֆլարընտան հիւքմ իթմիշ տիրլէր։ Ռ.

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱԿԱՆ ՍՈՒՐՀԱՆԴԱԿ

Քանի մը խօսք առ ընթերցողն։

—Արքայականներու (Ռուայալիսթ) տուած հանդէսը, կոմս Շամպօրի ծննդեան տարեդարձին առթիւ։

—Ի պատիւ Գ. Բէյթրալի տրուած խնճոյքն՝ դեղերու հացկերոյթ մը։

—Մարսիլիա առանց ջրոյ։—Ֆրանսայի վերակազմեալ (Բաղդ.քսկան) եկեղեցւոյն ընդհանուր սինհոդոս։

—Քաղաքական, Գ. Կամպէթթա պաշտօնէից խորհրդոյն նախագահ պիտի ըլլայ թէ երեսփոխանական ժողովոյն։—Կեսար առ Գ. Վարովեան։—Ժուռնալ տ'Օրիան։

Մարսիլիա 27 հոկտ. (Ն. Տ.) 1881

Իմ սիրելի ընթերցո՛ղ.

Թերևս կշտամբես զիս Մարսիլիայէն ի Պօլիս գալու համար ամիս մը ուշանալուս, և կարծես թէ մինչդեռ այլք շոգենաւ, շոքեկառք, հազարաւոր միջոցներ կը գործածեն իրենց ճանապարհորդութիւնն դիւրացնելու համար, ես Արաբիացի ուխտաւորի մը պէս ուղտի մը կը.նակին վրայ կը ճանապարհորդեմ, կամ ջորիներով... որպէս մեր թրղթատարութեանց մեծագոյն մասը...։ Սակայն հաւատա որ ես ոչ նուազ կը փութամ քան Բարի–Լիսն–Մէտիթերրանէի Էքսբրէսն(¹), քեզ լուրեր բերելու մասին, և եթէ կուշանամ, պատճառն այն է որ ես չեմ սիրեր ընթերցողաց ներողամտութիւնն ի վնաս իրենց գործածել, և ոչ ալ սուտերը իբր ճշմարիտ կլլեցնելու չափ քիչ յարգել զանոնք, որպէս կրնեն Հայ լրագրութեան խոշորագոյն մրոտած թերթին Ռ–Խ–Ի Ֆ–Ս–ները... և յիրաւի ի՞նչ պէտք է խորհիլ անոնց վրայ որք Վանայ մէջ այնպիսի երեսփոխանական ընտրութիւններ կերազեն, որոնց նմանն հազիւ կարելի է տեսնել ի Ֆրանսա, և կամ կերնեն ու շատ մը—ըստ իրենց—ազգասիրական (երևակայական) ցոյցեր կը նկարագրեն ի վնաս ազգին և հայրենեաց։

Ես պարզ սուրհանդակ մ'եմ, և երևակայութիւնս ալ խելքիս պէս սահմանափակ լինելուն, հազիւ կը.նամ զգալ ինչ որ քիչ մը չոշափելի է ինձ, և քաչ հասկցած լինելով որ մարդ երբէք բաւական գիտցած չհամարուիր, կը չանամ տեսածներէս և լսածներէս բաւական կարի օգտել. ուստի և մահկանացուաց երջանկագոյնն կը համարիմ ինքզինքս, եթէ իրողութիւններն ուսումնասիրած ժամանակս կարենամ մի քիչ օգուտ հանել նաև իմ սիրելի ընթերցողներուս, քանզի մինչև հոն կերթայ իմ փառասիրութիւնս (կը հասկնաս որ ինձ պէս խելքը քիչ եղողին փառասիրութիւնն ալ քիչ կըլլայ), և երբէք չեմ նախանձիր բարեդաւակ... պիտի ըսէի բարեյիշատակ Պօլսեցիին փառքին, ոչ ալ դգայուն ոգւոյն և վսեմ գրչին Գրասէր Ատամի, որ խիստ լաւ գիտէ այս անուան ներքև գովել իւր Ազատախոհեան ստորագրութեամբ հրատարակութիւնները... (իւր բուն անունը կը պահեմք զինք յատկացնող սոսկական ածականով մը, զոր կրողներն կը գտնուին Պօլսոյ պարիսպներէն դուրս գտնուող ազգային հաստատութեան մը, հարաւային արևելեան շէնքերուն մէջ)։

—Դուցէ հեռագիրն ու լրագիրները արդէն քեզ իմացուցած ըլլան այն հանդիսաւորութիւնները, որ կատարուեցան ամսոյս 9ին, կոմս Շամպօրի ծննդեան տարեդարձին առթիւ։ Ֆրանսայի եկեղեցեաց մեծագոյն մասին մէջ յատուկ պատատուկ պատարագներ մատուցուեցան նոյն օրն, և շատ մը քաղաքներու մէջ արքայականք (ռուայալիսթ) հանդէսներ կատարեցին, որոց գեղեցկագոյններէն մին եղաւ արդարև Մարսիլիայի մէջ կատարուածն։ Բուգա–Պլանի բաղնեաց պանդոկին ընդարձակ օրահն, պարագային համեմատ չքեղապէս զարդարուած, նոյն օրն շուրջ 800 արքայականներ կը պարունակէր, որոնք կուգային իւրեանց հաւատարմութեան մի հրապարակային փորձն տալ առ թագաւորն... որ չթագաւորէր։ Նախ հանդիսականաց բաժնուեցաւ Հանրի Սէնէ անուն լրագիրը, որ միայն թերթ մը հրատարակուեցաւ (Հանրի հինգերորդայն անունն է, զոր պիտի կրէ կոմս Շամպօր եթէ երբէք իշխանութեան գլուխ անցնի) և փառաւոր ճաշէ մը յետոյ որոյ միջոցին շատ մատենախօսներ ամենէն տխուր գոյներով նկարագրեցին Ֆրանսայի ներկայ վիճակն, հանդիսականք շնորհաւորութեան ուղերձ մը ստորագրեցին ու բաժնուեցան... ինչ որ իմ ուշադրութիւնս կը գրաւէ ասոր մէջ, այն ալ այն ազատութիւնն է որով արքայականներն կրցան քննադատել հանրապետութեան գործերն. եթէ մեր մէջ մէկին եղեր ու ասանկ փորձ մ'ըներ ազգային վարչութեան կամ Պատրիարքին դէմ, ինչե՞ր չէին բերեր արդեօք խեղճ մարդուն գլխուն, կը յիշես անշուշտ Գ. Փանոսեանի տրուած դասը, երբ սա ֆլաֆրոս–ֆիեռը էր մրկոս–ֆիեռմէրը կը ցուցնէր ազգին։

—Զարմանալի հանդէս մ'ալ այն ինճոյքն է զոր տուին քաղքիս դեղագործներն ի պատիւ նորընտիր երեսփոխան Գ. Բէյթրալի որ իրենց արհեստակիցնե, պիտի ըսես անշուշտ թէ ասոր մէջ զարմացման արժանի բան մը չես տեսնէր, սակայն ի՞նչ պիտի խորհէիր եթէ ըսէի թէ հացկերոյթն կը բաղկանար դեղերէ պատրաստուած կերակուրներէ օրինակի համար, Նորվէկիոյ եղի մէջ տապկուած ձուկեր, Վենէսիկի բեւեկնախիժով եփուած դբդմաճ (էօրիւշտէ), Բորթալի աչարակի մէջ խառուած թանհայ (շարքն) սէզի բուսաչուր (թիդան տբ շիէնտան) Լայլն. բայց սիրելիդ իմ ընթերցող. չբլայ որ դու ալ ասանկ հացկերոյթի մը տալու խորհուրդն յղանաս, որովհետև լաւ եմ թէ դեղագործներն մսավաճառներէն և ճաշարանապետներէն աւելի անգութ են. — (դեղագործ բարեկամներս թող ներեն)։

—Ամսոյս 17էն ի վեր քաղքիս աղբիւրներն ցամքած են, ըստ սովորութեան ջրմուղին ճանապարհներն մաքրուելու և հարկ եղած նորոգութիւններն կատարուելու համար, Մարսիլիայի լրագիրները ցաւ կը յայտնեն որ քաղաքապետութիւնն 12 ամսոց 1 ամիսն 1 տարին 2 անգամ (3ական օր) առանց ջուրի կը թողու հասարակութիւնը... Գ. խմբագիրները ուրիշ կերպով պիտի խորհէին անշուշտ եթէ գիտնային թէ Պօլսոյ մէջ Բերայի ժողովուրդն տարւոյն գրեթէ կէսն ջրոյ ներդրութիւն կը քաշէ ճամբայներուն չմաքրուելուն և նորոգութեանց չկատարուելուն պատճառաւ...։

—Շաբաթէ մ'աւելի է որ սկսան Ֆրանսական վերակազմեալ եկեղեցւոյ բնդհանուր սինհոդոսին նիստերն, քաղքիս «Բէլ–Ռ բէռաֆբէռ» եկեղեցւոյն մէջ, այս սինհոդոսն որոյ մէջ իւր ներկայացուցիչն ունի գրեթէ ամեն քաղաք, ուրիշ շատ մը որոշմանց հետ քուէարկեց նաև 1500 ֆրանքի գումար մը սուրբ Գրեանց Ֆրանսերէն թարգմանութեանցն վերաքննութեանը ծախսուելու... երբ կը նկատեմք որ սուրբ Գրեանց Ֆրանսերէն թարգմանութիւններն բազմիցս քննուած ու վերաքննուած լինելով հանդերձ, նորոգ քննութեան մը հարկ կը տեսնուի ֆրանսական ազգաբնակչութեան մեծագոյն մասին մէջ յատուկ պատարագներ մատուցուելու համար։

(¹) Շոգեկառքի կառավարմամբ որով կը ղրկուին Վառնայի ճամբով ի Պոլիս ուղղուած նամակք։

նուի, յիրաւի իրաւունք կունենամք զարմանալու որ Էջմիածնի Հայրապետանոցայ եկեղեցւոյ սիւնհոդոսն և Պօլսոյ կրօնական ատեանն անդամ մ'աչքէ անցնելու իսկ պէտք չեն դտար Այսմաւուրք կոչուած անհատնում մաղներու դիրքը . . . :

—Կարդացի ինչ որ կուղղէր ինձ Պ. Վարդովեան Մանչեսթէր 4797 թուահամարին մէջ, կարդացի և վշտացայ, ըստ որում երբեմն փառքեր կան որոց հանելիս վիշտ կը պատճառէ մեզ. նկատելով այն պարագայն որոյ պատճառաւ կ'ստանամք զանոնք. չիսակն ըսելով ես կուզէի որ ոչ Հայ Թատրոնն մեռնէր, ոչ ալ շնորհակալութեան արժանանար նորա վրայ երկու կաթիլ արտասուք թափողներէն մին . . . :

Անձնականապէս, կը կարծեմ թէ Պ. Վարդովեան, իւր թշուառութեան մէջ, կը չափազանցէ ինքզինք նորհակալութիւն մ'ուղղելու պարտաւոր կարծելով ինձ, քանզի կը հաւատամ որ ամէն դգայուն Հայու համար ճշմարիտ ցաւ մ'եղած է Հայ Թատրոնին և նորա անդուդական տնօրէնին արդի աննախանձելի վիճակն, և կը յուսամ թէ Հայ երիտասարդութիւնն առաջին առթիւ մը պիտի ապացուցանէ իւր առ Թատրոնն ունեցած սէրը . . . գալով Պ. Վարդովեանի, յիրաւի հիացման արժանի է այն հաստատամտութիւնը որով Հայ տեսարանին վերստեղծիչը իւր գաղթականութեամբ կը տոնի ինքնօգնութեան սկզբունքը. կը նորհաւորեմք զինք թշուառութեան մէջ ցուցուցած անվեհերութեանը համար, և կը յուսամք որ Հայ երիտասարդութիւնն չպիտի յուսահատեցնէ ազգին աշխատաւորներէն մին, ինչպէս նաև այն առատաձեռն Վսեմաշուք անձը, որոյ նորհացն ակնկալու է Պ. Վարդովեան :

—Ֆրանսական լրագիրներ գլուխնին կը ճաթեցնեն դուշակելու համար թէ Պ. Կամպէթթա պաշտօնէից ժողովոյն նախագահ պիտի ըլլայ, թէ երեսփոխական ժողովոյն. ոմանք կրսեն թէ երեսփոխաններն միացած են իրենց մէջ զՊ. Կամպէթթա իրենց նախագահ չընտրելու համար, որպէս զի ասանկով սահպուի պաշտօնէից ժողովոյն նախագահութիւնն ընդունիլ, այլք կը կարծեն թէ Պ. Կամպէթթա աւելի տրամադիր է երեսփոխանական ժողովոյ նախագահ ըլլալու . . . Եթէ ինձ հարցնես Պ. Կամպէթթա կամ երեսփոխական ժողովոյ կամ պաշտօնէից խորհրդին նախագահ պիտի ըլլայ և հաւատայ որ սակէ հաւանական կարծիք չկայ :

—Մարսիլիական սուրհանդակի այս երկրորդ թուահամարն չվերջացուցած կուզեմ երկու խօսք ալ ըսել Ժուրնալ տ'Օրիանի մասին, որոյ մեծ կարևորութիւն մ'ընծայեց հայ մամլոյ չաես մասը. յայտնի է թէ մենք առաջին անգամ է որ կը լսեմք այս լրագրոյն անունը, հետեւապէս քաղաքական աշխարհին մէջ ոչ Թայմսի, ոչ Տեղոի, և ոչ իսկ մեր քաղքին Սենսէյնին չափ արժէք ունի. ի՞նչ կը նշանակէին ուրեմն Մասիսի այն բաղում յորդորներն ու հրաւէրներն : Պ. Իւթիւհեան կրնայ չափազանց հանդարտաբարոյ ըլլալ, որպէս կը վկայէ իւր անը՝ Պ. Քէչեան. սակայն ոչ պէտք եղածին չափ խոհեմ . . . :

ԿԵՍԱՐ

ՊՕՄՊԱՅՏԱՆ ՄԷՐԹՈՒՊ (¹)

. . . Խմբագիր,

Այս քաղաքն՝ ինչպէս յայտնի է մեզանից շատերին, Հնդկաստանի առաջին կարգի քաղաքներից մին է և նշանաւոր է իւր ընդարձակ և բանուկ նաւահանգստովն, իւր բազմամարդութեամբն, իւր ծաղկած հարստութեամբն, իւր արհեստանոցներովն, իւր ուսումնարաններովն և վերջապէս քաղաքական և ռազմական կառավարութեան ձեռք առած ամենաազդու և օրինաւոր եղանակներովն : Երբ մի օտարական՝ ի՞նչ ազգ կուզէ թող լինի նա, սկզբում մուտ է գործում այս քաղաքն, առաջին նուագ՝ նորա ուշն հրաւիրում են փողոցներում վխտացող հազար ու մի տեսակ և կրօնքով և լեզուով տարբեր, ադամային վիճակին խիստ նմանութիւն բերող անապաշտ հընդիկն ու ուհին, որք ստրկաբար հաղիւ թէ համարձակվում են քեղ մօտենալ և երկու ձեռներն միմեանց կպցրած, դլուխն մի կողմ թեքած, «սահ'ա, սահ'ա» ասելով քեզ որ և իցէ մի ծառայութիւն անելու պատրաստ լինելն ցոյց տալ : Իսկապէս ասած, վա՛յ նորան, որ Հնդկերէն կամ գոնեա՛ Անգլիարէն չիմանում : Եթէ քո իմացած բոլոր լեզուներն նորա առաջ թափես, կամ ամբողջ մի օր աշխատիս այլ և այլ ձևերով կամ նշաններով մի բան հասկացնելու նա՝ կամիմ ասել Հնդիկն, ինչպէս ոչխար հասկացողութեան ընդունակութիւնից շա՛տ և շա՛տ հեռի է : Նա՝ մի խօսք միայն գիտէ, որ շարունակ կրկնում է : «Սահ'ա՛ Համ «թումարա պատ սամասատա նէ՛յ : » «Ցէ՛ր, ես ձեր խօսքն չեմ հասկանում : » Այսպիսի հանդամանքում՝ եթէ պատահի հարկաւոր է դիմել մի եւրոպացւոյ, սա ևս՝ դժուար թէ պատահի, որովհետև Հնդկաստանում առ հասարակ մեծ ամօթ է համարվում մի սպիտակ մարդոյ համար ոտով մաղ դալն. և ուստի ճարահատեալ հարկաւոր է մի որ և իցէ կառքի ընթացքն մի երկվարկենի չափ դադրեցնել տալու քաջութիւնն ու համարձակութիւն ունենալ և այս միջոցաւ բեռնակիր հնդկին և կառապանին խօսք հասկացնել տալ : Ընդհանրապէս խօսելով՝ Պոմպայի դիրքն տափարակ և խիստ ընդարձակ է, չունի այն ելևէջքն, ինչ որ Կ. Պոլիս, Տփղիս կամ այլ քաղաքներ ունի :

Այս իսկ պատճառաւ, քաղաքի ողջ փողոցներն միատեսակ կառքերով լցուած անդադար երթևեկում են :

Տեղոյս օդն՝ միշտ խոնաւ, անուռողջ և անտանելի է : Ջուրն՝ ըստ ամենայնի առատ է, բայց առանց սառուցի խիստ անհամ : Ամենայն տուն՝ մասնաւոր խողովակներով իւրեան համար ջուր է ստանում : Ուտելիքն՝ նոյնպէս առատ և աժան է, երկրականների համար միայն : Այնպէս որ մի անձն է անայով՝ որ է 1/4 մասն բուպլւոյ, կարող է շատ լաւ ապրիլ և իւր օրն անցկացնել : Բայց հակառակն՝ Եւրոպացիների, ինչպէս և մեզ համար, շատ թանկ է ապրիլն : Եթէ Եւրոպական հիւրանոցներում բնակելու լինի մի մարդ՝ օրական 5 բուպլի վճարելու է : Բացի այն ծախսերից, որ նա ունենալու է զգեստի, լուացարարի, կառքի, և այլ կեանքի միւս անհրաժեշտ պահանջների համար : Իսկ եթէ մի առանձին սենեակ վարձելու լինի՝ և մի համեստ ապրուստի ձեռն արկանել կամի, օրական առ նուազն, դարձեալ 2 բուպլի խոհանոցի ծախս է պահանջում : Թողնենք դարձեալ սենեկի, ծառայի, կառքի, և այլ միւս ներքին ու արտաքին անհրաժեշտ ծախսերն :

Ահա հաղիւ 15 օր է լինում, այն ինչ փարատեցան երկնից թանձրամած ամպերն. և դադարեցան անընդհատ տեղացող յորդահոս անձրևները : Անձրևներն՝ որ եթէ մի այլ երկրում տեղային, նոյն երկիրն այլ ևս գոյութիւն ունենալուց դադրած, կամ այլապէս ասած՝ մի այլ վիճակի փոխադրուած էր : Զնայած այն ամենայն նախապատրաստութիւններին, որ Անգղիական կառավարութիւնը հոգացել է երկրի ապահովութեան մասին, ի վերայ այսր ամենայնի, դարձեալ պատահում էր յաճախակի տեսնել մեզ այս կամ այն փողոցում մտանաւոր լճեր կամ լճակներ կազմուած ու ձևացած, որոց սակայն տևողութիւնքն բոպէական էին քան որում քաղաքի մէն մի փողոցներն ստորեկրեայ մեծամեծ ջրանցքներ ունին դէպի ծովն. այս պատճառաւ հէնց որ դադարում է անձրևն փողոցներն նոյն իսկ բոպէին ցամաքում են որով բնաւ ցեխի երես չտեսնըվում :

Քաղաքիս շէնքերն՝ առ հասարակ եւրոպական ճաշակով են շինուած, որոց մէջ նշանաւոր են Մարգիան, Ինկլիզ պազարի բոլոր վաճառանոցներն, փողերանոցն, տէրութեան և ազգային պանքերն, երկաթուղեաց կայարաններն, հեռագրատուներն, նամակատունքն, Անգլիական ազգային ճոխ դրատուններն, միւս այլ և այլ պաշտօնատունքն, Բաղքական ժողովարաններն, Հռոմէական բազմաթիւ եկեղեցիներն, կռապաշտական անհամար մեհեաններն, բժշկական արուեստական և այլ բնագիտական ուսմանց հայակապ տաճարներն, հիւանդանոցներն, սարսափելի և ահարկու բանտերն. Վիկթորիա այգին և նորանում կառուցուած հընութեանց թանգարանքն, կենդանաբանական պարտէզն ուր ամենայն ոք առանց մուտքի, ազատ է մուտ գործելու և զբօսնելու : Նշանաւոր են դարձեալ Անգղիացիների կրակապաշտ Պարսիկների Հնդիկների այլ և այլ կեանքից վեր առած նորանոր ներկայացումներ տեղի են դտանում, և ուր դների չափաւորութեան պատճառաւ, ամենայն դասակարգի անձերին դիւրամատչելի լինելով, ամբողջ թատրոնական դահլիճներն ընդ միշտ յաճախող հանդիսականներով լցվում են : Արձանների մէջ ևս նշանաւոր են նորին կայսերական մեծութեան Վիկթորիա թագուհւոյ մեծ թագաժառանգ իշխանի և այլ ականաւոր անձանց հոյակապ և բազմաթիւ արձաններն : Գեղեցիկ են մի քանի հասարակաց պարտէզներն : Կարի զմայլական և հրապուրիչ տեսարան են ներկայացնում Քալէի ընդարձակ հրապարակներն, գիւղածիծաղ մարգագետիններն, հրաշալի և հովանաւոր ծառուղիներն, հարաւային արևելեան և արևմտեան ծովեզերեայ զբօսավայրերն ուր ամենայն օր երեկոյեան դէմ հարիւրաւոր կառքեր մի զկնի միւսոյ լցվում ու շարվում են առանց որ և է մի անկարգութեան տեղի տալու. և ուր՝ շաբաթն մի քանի անդամ զինուորական երաժշտութիւն կամ նուագածութիւն տեղի է ունենում :

Այս սիրուն, և բացի օդից, միւս ամենայն մասամբ մաքուր քաղաքն, եթէ Ս. Գրոց պատմական Բաբելոնին նմանեցնելու լինիմք, երբէ՛ք չեմք սխալիր. որովհետև՝ դուք կարող է՛ք դտնել այս տեղ ամենայն գոյնի՝ և ստրիճանով, և մարմնով և լեզուով, և կրօնքով տարբեր ցեղեր և զանազան ազգեր, յորոց շատերն անզործ դատարկաշրջիկ և ուրիշների հաշուով ու նոցա դառն և արդար աշխատանաց արդիւնքով ապրելու սովորող ծոյլ ու դանդաղ մուրացկաններ են, որք վխտում են Պոմպայու ամեն մի փողոցում, Զափազանցութիւն արած չեմ լինիր եթէ ասեմ, թէ ամենայն մի քայլափոխում քեզ կը պատահին երկու կամ աւելի մուրացկաններ, որք սակայն այնքան աներես չեն : Բաւական է նորանց ասել, Մաաֆ քը՛, ների՛ր, և իսկոյն կը թողնի և կը հեռանայ :

Այս ակմբին են պատկանում, այլ և այլ հեռաւոր երկիրներից՝ դըլխաւորաբար ղողանից և Պուխարայի շէրիֆից քաղաքս լցուած անհամար բազմութիւն Մահմետական հաճիներն՝ յորոց մեծագոյն մասն, Մէքքէի շէրիֆ գնալու համար, ո՛չ ճանապարհածախս և ո՛չ էլ հասարակութեան հասկանալի մի լեզու ունին : Հաճիներին փոխադրելու յատկացեալ շոքենաւոց ընկերութիւնքն՝ այս տեղից մինչ ի Ճիտտէ 75 և առ նուազն 60 բուպլի են պահանջում և ստանում, դիցուք թէ սոյն բարեպաշտ, հաւատացեալ, և ջերմեռանդ ուխտաւորներն հասարակութիւնը ձանձրացնելով, կամ նորա հանգիստն վրդովելով, մի այդքան կամ փոքր ինչ աւելի գումար կարողանում են ձեռք բերել, բայց մի հարց, վերադառնալիս ի՞նչ են անելիս դոքա, ո՛չ ապաքէն Թուրքիոյ համար անասելի և անտանելի բեռն են դառնալու, Այս տեսակ կարգի հաճիների ուխտադնացութիւնը՝ ես կարծում եմ, որ «Գուրանը շէրիֆ» իսկ, ոչ միայն չը հրամայում այլ և արգիլում է : «Ճամթ ալաթի թամֆա էլ պէյթիլ ճամի հարամ :» «Ցան հարկաւորած ճրագն մէսջիտի համար մեղք է :»

Երկու խօսք էլ և վերջ : Անշուշտ ցանկալի կը լինէր մեր ընթերցող Հայ հասարակութեան, իւր տարանջատ և հեռաւոր եղբարց մասին, երբեմնակի ինչ ինչ տեղեկութիւններ ստանալ և ունենալ : Բայց այս մասին տխուր եմ ասելու, որ այսպիսի մի բազմահարուստ և վաճառաշահ քաղաքում, ոչ աւելի քան 3 տուն են Հայոց, որք բոլորովին նշանակութիւն չունին : Հետեւաբար այդպիսեաց և նոցա նըմանների մասին ոչ ինչ խօսք չէ կարելի ասել կամ գրել : Ինկլիզ պաղարում կայ մի եկեղեցի Պետրոս առաքեալի անուամբ կառուցուած : Ունին մի վիճակաւոր քահանայ և մի տիրացու, որք Զուղայից կ'ուղարկուին : Եկեղեցում ամենանշանաւոր տօների օրերում իսկ, ոչ մի Հայի երես չէք կարող տեսնել : Եկեղեցւոյ Պ. երէցփոխն անդամ, ինչպէս ասում են, շատ ամաչում և դժուարանում է եղեր եկեղեցի մտնելու, վախենալով որ չլինի թէ Անգղիացիք իմանան նորան Հայ լինելն : Ի՞նչպէս բացատրել այս արմատացած տխուր երեւոյթներն . . : Եկեղեցին ունի բաւականին արդիւնաւոր և մշտական եկամուտ, բայց թէ ո՞ւր են գնում, կամ ի՞նչ բարեգործական մի նպատակի համար են գործադրվում այդ փողերն, ոչ ոք չհասկանում : Գաղտնի՛ք՝ որ միշտ կը մնայ գաղտնի՛ք . . . :

Եթէ չեմ սխալվում, աւելի քան չորս ամիսներ էին լինում, որ եկեղեցւոյ դուռի մի անկիւնում վեր էր ինկած մի Հայաստանցի հաճի Յովհաննէս անուն երկու ոտներից զրկուած, և բաղդի ձեռնում խաղալիք դառած անձն, որը իւր ասելով այսքան երկար ժամանակում տեղացի Հայերից, բացի այն, որ մի կոպէկ չէր ստացել, այլ և մեր օրական մի շիշ դարատակող հաստափոր և պորտաբոյծ քահանայի արարքից և մշտական նախատանքից խոպառ զզուած և ձանձրացած քանիցս ինձ էր դիմած, որպէս Հայաստանցւոյ, իւր ցաւերն յայտնելու և փոքր ինչ մխիթարութիւն գտնելու յուսով և ակնկալութեամբ : Արդարեւ իմ սիրտս խոր էր խոցվում, տեսնելով նորա վիճակի դառն կացութիւնը : Նա ցանկանում էր մի եղանակաւ Պոլիս անկանել. բայց այսպիսի մի թանկ երկրում, նորա սոյն բաղձանքին կատարում տալն, միայնակ իմ կարողութիւնից վեր լինելն ևս որքան որ ես զգում էի, այսու ամենայնիւ միշտ յուսադրում էի նորան, փորը ինչ ևս ապասիր մի բան կանենք ասելով : Բայց այս վերջին ժամանակներս եկեղեցում բնակելու արտօնութիւնից ևս նորան զրկել էին, գուցէ այն պատճառաւ որ եկեղեցւոյ բակի քարերն մաշվում էին . . . : Այսպիսի մի սագնապալից հանգամանքում ևս նորան խորհուրդ տուի գնալ ի Պուշիր, ուրանօր բաւականին հարուստ Հայ վաճառականներ կան, թերևս բարեհաճին մի կերպով օգնել և իւր ցանկացած նպատակին հասուցանելու հոգ ու խնամք տանել : Ահա այս ճանապարհաւ կարողացայ նորան համոզել և ուղարկել : Մինչ այս տեղ էր, ինչպէս արդէն ասացի, իւր վիճակն անտանելի և կարեկցութեան էր արժանի : Նա բնութեամբ շատ ամաչկոտ էր. իւր դիղած բոլոր հարստութիւնքն միանդամից գողացնել տալով. յուսահատութեան վերջին ծայրն էր հասած : Պատիւ չբերեր մեզ եթէ ասենք որ նա շատ անգամ իւր ամաչկոտութեամբ քաղցած փորով օր էր անցկացրել : Բայց մեր առաքինի և բարի հովիւն՝ այս ամենը գիտնալով հանդերձ, մի անգամ գոնեա՛, նորան մի բաժակ թէյ չէր կարողացած տալ : Այսպէս ահա մեր խեղճն շատ անգամ քաղցած, շատ անգամ էլ բարեսիրտ Անգղիացիների տուած կամաւոր նուէրներովն իւր օրն էր անցկացնում : Փա՛ռք և պատիւ Հնդկաստանի մեծ և հարուստ Հայ պարոններին . . . :

Կ. Պոլսում ցարդ լսած կը լինիք մի Պասրացի Հայի Փունայում գործադրած խարդախութիւններն, որը սակայն երկար չտեւեց և բռնուելով վերջամեայ բանտարկութեան ենթարկուեց :

Մի լուր ևս : 40–50,000 լիրայի արժէք ունեցող մի սուր : Պոմպայում լսուպէս լսում ենք, Ցաւալս թասքմ Հրէայ մեծ վաճառականի միջոցաւ, Հայտարապատի Նավապ Շամիր էօմարան մի սուր (թուր) է վաճառուած 25,000 լիրայի, և որոյ կողմից ընծայուել է Հայաստանի Թագաւորին : Շատերի կարծիքով՝ վերոյիշեալ սուրն սուլթան Սիւլէյմանից, կամ սուլթան Ահմէտից, հանգուցեալ բարեյիշատակ Ապտ-իւլ-Ազիզ կայսեր յիշատակ մնացած սուրն է եղեր, որ իւր մահուան ժամանակ կորել կամ անյայտացել է, իւր հարէմներից միոյն ձեռամբ : Ես չեմ կարծում, որ մի որ և իցէ կին գողութեան մէջ այդ աստիճան ճարպիկութիւն և համարձակութիւն ունենալ կարողանար : Աւելի հաւանական կը լինէր ասել, որ դա՝ կայսեր սենեկապետներից միոյն գործն է եղած, որը Կ. Պոլսում պարփակել կամ վաճառել չկարենալով, ուղարկած է լինում Հնդկաստան : Տեղս շատերն հետաքրքրուած են սոյն հարցով, բայց զարմանալի է որ մեր Պ. հիւպատոսն ցարդ ուշ անդամ չէ դարձրած սոյն հետաքրքրաշարժ և ամենակարեւոր խնդրոյ վերայ : Այս մասին խոնարհաբար Թուրք կառավարութեան ուշադրութիւնն հրաւիրելով, ներկայս կնքում եմ :

Ձերդ

Գ. Ս. Տ. Ադամեանց

Ց. Գ. Իմ ստորագրութիւնից ինչպէս երեւում է, որ ես Տէր Կարապետեան չեմ. ուստի իմ հասցէս ուղղելիդ խնդրում եմ : Այս տեղ մեծ նշանակութիւն ունի դա, և մինչև իսկ նոքա այսինքն՝ Անգղիացիք կարող են մի սխալ նկատել դիս : (¹) Նոյն

(¹) Տ. Ադամեան էֆէնտիյէ, հէր հաֆթա, պէօյլէ կիւզել կիւզել մէքթուպլար եազմասընը արզու էտէ իտէրիզ :

(¹) Էսէֆ իտէրիզ քի, կէչէն տէֆա իսմմէթ էօյլէ պիր եանլըշլըգ վուգու պուլարագ, Տ. Ադամեանց տէնիլէմէք էէրտէ, Տէր Կարապետեան տէնիլմիշ տիր :

ԻԼԱՆԱԹ

—

Հարպիեէ նէզարէթի ժանտարմա տայրէսի իլէ, Տէրիսաատէթ ժանտարմա ալայը իչին միւպաեասընա լիւզում կէօրիւնէն ալթմըշ պինտէն եիւզ պին ղբյյէեէ գատար քէօմիւր իլէ եիւզ էլի չէքի հաթապ, իչպու շէհրը թշրինի էվվէլին եիկիրմի տօգուզունճու բէնճէմպիհ կիւնիւնտէն իթիպարէն, տայիրէյի մէրգումէտ մէվագի միւնագասայէ գօնուլարագ, թշրինի սանինին ալթընճը բէնշէմպիհ կիւնիւնէ գատար, գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթաեէ թալիզ օլանլարը էէվմի մէղքիւրտէն իթիպարէն, սաաթ ալթըտան օնա գատար, դիքր օրսնան ժանտարմա տայիրէսինէ միւրաճաաթ իլլէմէլերի ելան օլընը։

97 թշրինի էվվէլ 27

Մէհմէտ Ալի վէ Մէհմէտ Նուրի էֆէնտիլերին Ահմէտ Զիւպհի էֆէնտի վերէսէլերի զիմմէթինտէ մաթլուպարը պուլունան մէպալիղը մալիմէնին թէէմինը իսթիֆասը ղբմընա մերհուն օլուպ, վերէսէնին ֆիրուխթունա մուվաֆֆագաթ իլլէտիքլերի, Գալաթատա, Գուլէ գաբուսու խարիճինտէ Շահ գուլի մահէլլէսինտէ քեաեին 3 վէ 5 նօմէրօլեր իլէ միւրագգամ իքի պապ պերպէր տիւքքեանը կէտիկլերին, թարիխը իլանտէն օն պէշ կիւն սօնրա ֆիրուխթընա թէշէպպիւս օլունաճաղը Տէրիսաատէթ մէրքէզ իճրա տայիրէսինտէն իլան օլունուր։

97 թշրինի էվվէլ 27

ԷՎԳԱՖԸ ՀԻՄԱՑԵՈՒՆ

—

Էվգաֆը հիմաեուն խազինէսինտէ մահլիլաթ տայիրէսինտէ, պէհէր կիւն միզայիտէլերի իճրա օլունմագտա օլան աթի իւզրէր մահլիլաթըն մուայեէն օլան տէօրթ հաֆթա միւտտէթ իլանընտան, իւչիւնճիւ հաֆթասը օլան, իչպու տօգսան եէտի սէնէսի թշրինի էվվէլին եիկիրմի եէտինճի սալը կիւնիւնտէն իթիպարէն, պիրհ աֆթա զարֆընտա թէքքար միւզայիտէլերի իճրա գէլընաճաղընտան, թալիպ օլանլարը էյեամը մէղքիւրէտ մահլիլաթ տայիրէսինէ կէլիպ, գբյմէթի մուխամմինէսինին էօչրիւնէ միւսալի թէէմին ագճէսինի ճանիպի խազինէեէ թէսլիմ իտիպ, մէզատընտա պուլունմալարը լազըմ դէլէճէկի վէ մուաճէլէ վէ բէյ ագճէսինէ մահսուպէն սէրկի վէ սուրէթ գապուլ օլունմաեաճաղը իւչիւնճիւ տէֆա օլարագ իլան վէ իսթիար գբյմէրը (1)։

163 . . 5750, Խասքէօյտէ Քիրէմիտի Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ, Խասքէօյ ճատտէսինտէ Թէրպիան ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի քեարկիր պիր պապ էճզաճը տիւքքեանընընը բուպ հիսսէսի։

161 . . 625, Խասքէօյտէ Քիրէմիտի Ահմէտ չէլէպի մահէլլէսինտէ, Խասքէօյ ճատտէսինտէ Թէրպիան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի, չէհրի իքի եիւզ էլի զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ մալիֆաթուքաճը տիւքքեանընը բուպ հիսսէսի։

9 իլէ 18 . . 30,000, Ղալաթատա քէմանքէշ Մուսթաֆա բաշա մահէլլէսինտէ, Գարա օղլան վէ Շէֆթալի սօգաղլարընտա Թէրպիան իքի եիւզ ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի եիկիրմի օտա վէ իքի սուֆա վէ պիրի մահ վէ սարնընճ վէ չէհրի պին սէքիզ եիւզ զուրուշ քիրալը քեարկիր իքի պապ մէնզիլ իլէ պիր մաղազանընը բուպ հիսսէլերի։

11 . . 40,666, Այնալը չէշմէտե Ասմալը մէսճիտ մահէլլէսինտէ, Թէֆէպաշը սօգաղընտա Թէրպիան եիւզ եիկիրմի իքի զիրա օն սէքիզ բարմագ արսատա մէպնի, պիր գուեու, պիր սարնեճի միւշթէմիլ, չէհրի իքի եիւզ էլի զուրուշ քիրալը արսա վէ տերունինտէ իքի պապ գուշեու վէ ճամճը տիւքքեանլարը վէ արասընտա պարագանընը սիւլիսան հիսսէլերի։

26 . . 2500, Գարա կէօմրիւք գուրպինտէ, Քիչէճի բերի մահէլլէսինտէ, Սուֆալը չէշմէ ճատտէսինտէ Թէրպիան եիւզ սէքսէն զիրա արսատա տէօրթ օտա վէ պիր սուֆա վէ իքի գուեու վէ իքի պին պէշ եիւզ զիրա պաղչէ վէ պիր ախըր վէ եիւզ զիրա սունտուրմա աթըր մահալի վէ պիր հավուզը միւշթէմիլ, պիր պապ մէնզիլին սէքիզ հիսսէ իթիպարէյէ պիր հիսսէսի։

18 . . 8000 : . 3000, Զագմագճըլարտա Տայէ խաթուն մահէլլէսինտէ, Վալիտէ խանը տէրունինտէ Թէրպիան գբրդ իւչ զիրա արսատա մէպնի, Թահթընտա մահզէն, չէհրի եիւզ զուրուշ քիրալը պիր պապ քեարկիր օտա կէտիկի իլէ բիչկեահընտա գահվէ օճաղը վէ բէքէնին նըսրֆ հիսսէսի։

3 . . 7000, Տիվան եօլունտա Ալթիդ Ալի բաշա մահէլլէսինտէ, Բէրթէվ բաշա սօգաղընտա, Թէրպիան տօգսան սէքիզ զիրա պիր գբթա մէնզիլ արսասընը պիւթիւնիւ։

4 վէ 6 վէ 8 . . 18000, Դարանը տագիզ գուրպինտէ Խարաճճը Գարա Մէհէմմէտ պէյ մահէլլէսինտէ, Հիսար ալթը սօգաղընտա Թէրպիան էլի զիրա արսատա մէպնի, Ֆէվզինտէ իքի օտա վէ իքի եիւզ եիկիրմի զուրուշ քիրալը իքի պապ քեարկիր տիւքքեան վէ Ֆէվզինտէ տէօրթ պապ օտալարընը պիւթիւնիւ։

14 . . 3750, Պաղչէ գաբուսու գուրպինտէ, Զէլէպի օղլու Այետտին մահէլլէսինտէ, Մըսըր չարշըսը տերունինտէ Թէրպիան գբրգ զիրա արսատա մէպնի չէհրի եիւզ զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ աթթար տիւքքեանընընը միւք ու կէտիկինին սէքիզ հիսսէտէն պիր հիսսէսի։

82 . . 3000, Տէրիսաատէթտէ Մաճունճու Գասըմ մահէլլէսինտէ, Զուգուր պօսթան սօգաղընտա Թէրպիան սէքիզ զիրա պիր գբթա արսանընը պիւթիւնիւ։

17 . . 5000, Էյյուպ էնսարը գուրպինտէ Գասըմ չավուշ մահէլլէսինտէ, Պալըգճը պագգալ ճատտէսինտէ տերունինտէ պիր գուեու վէ պիր պաղչէվան օտասընը միւշթէմիլ, չէհրի եէթմիշ զուրուշ քիրալը միւհթէմիլ, Թէրպիան վէ թախմինէն իւչ պին զիրա պիր գբթա պօսթանընը բուպ հիսսէսի։

38 . . 11000, Սարաճխանէտէ Տիւլկերզատէ մահէլլէսինտէ, Խաֆաֆխանէ ճատտէսինտէ Թէրպիան եիկիրմի զիրա արսատա մէպնի, վէ չէհրի եիւզ զուրուշ քիրալը միւհթէմէլ, Ֆէվզինտէ քեարկիր պիր օտալը պիր պապ խաֆաֆ տիւքքեանընընը վէ կէտիկինին պիւթիւնիւ։

54 . . 3000, Սարաճխանէտէ Տիւլկերզատէ մահէլլէսինտէ Խաֆաֆխանէ ճատտէսինտէ Թէրպիան եիկիրմի եէտի զիրա արսատա մէպնի վէ Ֆէվզինտէ քեարկիր օտալը միւշթէմիլ, չէհրի եէթմիշ զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ խաֆաֆ տիւքքեանը կէտիկինին նըսրֆ հիսսէսի։

9 . . 5000, Գասըմ բաշատա հաճի Ահմէտ մահէլլէսինտէ, Թէքքէ սօգաղընտա Թէրպիան ալթմըշ զիրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր գուեու վէ եիւզ էլի զիրա պաղչէ վէ չէհրի սէքսէն զուրուշ քիրալը ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

125 . . 7666, Զարշամպա պազարը գուրպինտէ, Դողանը տէտէ մահէլլէսինտէ, Զարշամպա բազարը ճատտէսինտէ վէ Պէքճիկէզ սօգաղընտա Թէրպիան եիւզ օթուզ զիրա արսատա մէպնի պիր օտա վէ պիրի մահ վէ պիր ախըր վէ իւչ եիւզ եէթմիշ զիրա պիրա կէտիք վէ պիրա նիւմէրօ հաթապ մահալի վէ Ֆէվզինտէ սամանլըղը միւշթէմիլ ախշապ պիր պապ էթմէքճի ֆուրունունուն սիւլիսա հիսսէլերի, վէ տիկէր հիսսէտար հիսսէի մահալլէ իլէ պէրապէր ֆիրուխթ իտէճէքլերի։

14 . . 20000, Դանթարճըլարտա Սաբը տէմիր մահէլլէսինտէ Դըպլէ չէշմէսի ճատտէսինտէ Թէքանան եէթմիշ զիրա արսատա մէպնի չէհրի եիւզ զուրուշ քիրալը պիր պապ գասապ տիւքքեանը միւք վէ մա բուպ հիսսէսի։

21 . . 25000, Էյյուպ էնսարը գուրպինտէ, Քիրէմիտճի Նամ տիկէր Գըզըլ մէսճիտ մահէլլէսինտէ, վաբոր իսկէլէսի ճատտէսինտէ Թէրպիան եիւզ եիկիրմի պէշ զիրա արսատա մէպնի տէօրթ օտա վէ իքի սուֆա վէ պիր գուեու վէ պէշ զիրա աչըգլըղը միւշթէմիլ, ախշապ պիր պապ մէնզիլ։

3 . . 4000, Էյրի գաբու գուրպինտէ Ֆէթհի չէլէպի մահէլլէսինտէ, Թիֆէնճի սօգաղընտա Թէրպիան եէթմիշ զիրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր սուֆայը միւշթէմիլ պիր պապ ախշապ մէնզիլ։

13 . . 50 0, Ֆընտըգլըտա Մօնլա չէլէպի մահէլլէսինտէ, Մօնլա պայըր սօգաղընտա, վէ տերունինտէ պիր գուեու վէ պիր ոարընճ վէ պիրի մահ լէզէզի միւշթէմիլ, Թէրպիան իւչ պին տլթը եիւզ զիրա պիր գբթա մէնզիլ արսասը։

26 վէ 28 . . 185000, Ղալաթատա Քէմանքէշ Մըստաֆա բաշա մահէլլէսինտէ, Խալիլ բաշա սօգաղընտա մուգատտէմա մատարիյէ օտասը վէ իթթիսալինտէ քեարկիր օրուպ, տերունինտէ պահիճճէթի չերիյէ եաղճը կէսիկի միւսթէդիր, պիր պապ եաղճը տիւքքեանը միւքի վէ պիր պապ պիլա կէտիկ եաղճը տիւքքեանը, վէ պիլա կէտիկ պիր պապ գահվէ տիւքքեանը օլուպ, էլեէվմ Թէրպիան սէքսէն զիրա արսատա մէպնի, Ֆէվզինտէ իքի օտա վէ պիր սուֆա վէ չէհրի պին եէտի եիւզ զուրուշ քիրալը քեարկիր պիր պապ աշճը տիւքքեանը վէ Ֆէվզինտէ լօգանթանընը միւքի թախսիս օլունան բուպ հիսսէտէն մատա իւչ բուպ հիսսէսի։

13 . . 4000, Պէյ օղլունտա Շէյխ իւչ հարէմ Հիւսէյին աղա մահէլլէսինտէ, Շէյխանէ սօգաղընտա վէ տերունինտէ պիր գուեու միւշթէմիլ, Թէրպիան եիւզ եիկիրմի իքի զիրա արսատա մէպնի պիր գբթա մէնզիլ արսասը։

3 . . 4000, Թօփխանէտէ Գարապաշ մահէլլէսինտէ Դուրթուճու սօգաղընտա Թէրպիան օթուզ պէշ զիրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ պիր գուեու վէ շէհրի եիկիրմի զուրուշ քիրալը աչըգ պիր պապ մէնզիլ։

45 . . 70000, Էյյուպ էնսարը գուրպինտէ Ճամիի քէպիր մահէլլէսինտէ, Ճամիի քէպիր ճատտէսինտէ Թէրպիան եիւզ եիկիրմի զիրա արսատա մէպնի իքի օտա վէ եիւզ էլի զիրա պահճէի միւշթէմիլ, մէստուտ պիր պապ ֆուրուն կէտիկինին եիւզ եիկիրմի սէհիմտէն պէշ սէհիմլի միւքիճինին գբրգ ագճէսի։

4 . . 3000, Գասըմ բաշատա Թահթա գատը Մէհէմմէտ էֆէնտի մահէլլէսինտէ Թէրպիան եէթմիշ զիրա արսատա մէպնի իւչ օտա վէ պիր սուֆա վէ պիր գուեու վէ օն պէշ զիրա աչըգլըղը միւշթէմիլ ահպ պիր պապ մէնզիլ։

FERNET-BRANCA

ՖԷՐՆԷ-ՊԸՐԱՆԳԱ

ՄԻԼԱՆԸՆ ՊԸՐԱՆԳԱ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐԻ, ԻԹԱԼԵԱ. ԳԲՐԱԼԸ ՍԷՐԱԵԸՆԱ ԻԴԹԻԶԱ ԻՏԷՆԼԷՐԻ ԻԹԱ. ԻԹՄԷԳՏԷ ՏԻՐԼԷՐ

Եիկիրմի սէնէ իթալեատա շէօհրէթ պուլտուգտան մատա, Ամէրիգատա, Հինտիսթանտա, Շարգատա, վէ Մըսըրտա տախի իթիպար գազանմըշլար տըր, պուլունտանտա մատա, 1878 տէ Բարիզ, Ֆիլատէլֆիեա վէ Վիէննա սէրկիլէրինտէ տախի, միտալ ախզ իյլէմիշլէր տիր։

Ֆէրնա Պըրանգա սըհհէթ հագգընտա բէք միւթէպէր թուրթուլմուշ տուր, պաթագզըգ պուլունան մէմլէքէթլերտէ, նէօպէթ իլէ կէլէն սրթմալարը, վէ պուլաշըգ հասթալըգլարը, վէ պա խուսուս քօլերաեը տէֆ իթմէք իչին, հէքիմլէր թարաֆընտան գապուլ օլունմուշ տուր։

Ֆէրնա Պըրանգա, թաամը հազմ իթտիրիր, հարարէթի թէսկին իտէր, իչթահը աչար, պաշ աղրըսընը տէֆ իտէր, վէ սինիրլերէ գուվվէթ վերիր։

Պու սու, հէր պիր մէսքիւրաթա միւրաճճահ տըր։ Հէր կիւն եէմէքտէն էվվէլ ալընը։ Եէմէքտէն սօնրա տախի, հազմը թաամ իչին էյի տիր։ Մէղքիւր սուեու վէրմուէթ իլէ, Շարապ իլէ, Սէլց սուեու իլէ վէ Դահվէ իլէ գարըշտըրըպ իչմէլի։

Կէրէք պու Ֆէրնէ Պըրանգա, վէ կէրէք մէղքիւր ֆապրիգանընը վէրմուէթու, իսթանպօլտա էն միւթէպէր գահվէճի, չէքէրճի, միսքիւրաթ վէ պահարաթ սաթանլարտա պուլունուր։

Թագլիտինտէն իճթինապ լազըմ տըր։

Թօքտան ալմագ իսթէեէնլերին Դ.Ա.ԼԱԹԱՏՍ., ԴԱՐԱՔԷՕՑՏԷ եալընը Միսսիս ENEA A. LEVI յէ միւրաճաաթ իտիպ, վէ Թաշրալարտա տախի, ճէնթօլարընա միւրաճաաթ իթմէլի տիրլէր։

ԵԱՆՂԸՆԱ ԳԱՐԾԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ

NORTH BRITICH AND MERCANTIL INSURANCE COMPANY

ՆՕՐԹՀ ՊԸՐԻԹԻԾ ԷՆՏ ՄԷՐԲԷՆԹԱՑԻ

Նոր Լօնդրա վէ Էդինբուրկ եանընը

Ինկ. Լր.

Ասըլ սէրմաեէ 2,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ 450,000
Եանընը շիպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթագէէսի 1,156,690 1,660,690
1878 սէնէսինտէ քեարը սաֆի 970,119

NORTHERN ASSURANCEO MPANY

ՆՕՐԹՀԷՐՆ

Նոր Լօնդրա եանընը վէ Էօտինբուրկ

Ինկ. Լր.

Ասըլ սէրմաեէ 3,000,000
Էօտէնմիշ սէրմաեէ 150,000
Եանընը վէ էօմիւր շիպէսինտէն հասըլ օլմուշ իհթիեաթ ագէէսի 525,000 75,0
1878 տէ սաֆի, քեար 405,0

Սահիպ իմզա քէնտուսինին, պալէատէքի իքի սիկուրթա գումբանեալարընընը ՊԻՐԼԷՇՄԻՆ ճէնթօսու նասպ օլունմուշ օլուպ, եանկընը վէ էօմիւր սիկուրթասը իչին չօգ գօլայընգալար վերբպիրը պիր հալտէ պուլունտուղունու, քէնտի պիր չօգ միւշթերիլերինէ, վէ Իսթանպօլուն բազպէթլու էհալիսինէ իլան իտէր։

Մէղքիւր գումբանեալար, քէնտի տախիլի նիգամնամէլերի մուճիպինճէ սիկուրթաեա թուրտուգլարը էպնիեէլերի, պէյնէրինտէ թագսիմ իտէճէքլեր տիր։ Եանընը սիկուրթասը իչին վերբիքլերի գօլայընգալար իլէպիր չօգ իշ եարմաեա միւգթէտիր տիրլեր։

Շիմտիյէ գատար օլտուղու կիպի, Պէյօղլու վէ Գալաթա վէ Իսթանպօլ վէ ճիվար շէհիր վէ քէօյլերտէ էպնիեէ սիկուրթաեա թուրթաճագ տըր։

Ֆիեաթ վէ սայիրէ հագգընտա մալիմաթ ալմագ իսթէեէնլերին, Գալաթատա Գօմիսիոն խանը քէօշէպաշընտա տէմիր քէօրրիւեէ նազըր օլան օտաեա միւրաճաաթ իլէմէլերի։

Մէղքիւր Գումբանեալարըն ճէնթօսու
ՀՈՎՀԱՆ ԲՈՒՌԻԼ
Վէ ումուր ու մէսալիհինէ մէմուրու
ԳԱՌՆԵԻԿ Ց. ՍԵՐՈԲԵԱՆ

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՈՐՍԱԼԱՐԸ

Բարիս, 9 նոյ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	86-10
» » 5 %	116-27½
Իսհամը Ումումիէ աչըլաը	14-52½
» » գարանտը	14-50
1865 Իսթիդրաղը	90-
1869 »	32-
1873 »	78-
Ռումէլի չըմէնտը. Թահվիլա.	56-50
Օսմանլը Պանգասը	728-75
Դրէտի Լիոնէ	865-
Ռուս ֆոնտսու 5 % (1877	93-⅛
Ռուսիանընն Շարք իսթիդրաղը	61-⅞
Իթալիա ֆոնտսու	89-10
Մըսըր իսթիդ. պիրլեշմիշ	358-75
Իսբանեա խարիճի իսթիդրաղը	27-⅝
Գամպիո Լօնտրա իւզերինէ	25-30

Բարիս, (Պուլվար) 8 նոյ.

Ֆրանսըզ ֆոնտսու 3 %	117-27½
Իսհամը Ումումիէ	14-52½

Լօնտրա 8 նոյ.

Ինկիլիզ գոնսոլիտի	100-⅝
Իսհամը Ումումիէ աչըլաը	14-7/16
» » գարանտը	14-½
1865 Իսթիդրաղը	17-¾
1869 »	15-⅞
1871 »	71-¾
1872 (Պոնտիւ Թրէզոր)	27-
1873 »	15-⅜
Տէվլէթի Ալիէնին 1877 իսթիդ.	
բաղը	85-¾
Օսմանլը Պանգասը	18-¾
Ռուսիա իսթիդրաղը 1873	90-⅞
Մըսըր իսթիդրաղը պիրլեշմիշ	71-¾
» իսթիեազը (չըմէնտ.)	92-¾
Տարիա սանիեէ	69-⅜
Մըսըրըն Դօչիլտ իսթիդրաղը	93-¾
1877 Մոճարիսթան էհսամը	102-½
Գամպիո Բարիզ	25-61

Վիէննա, 9 նոյ.

Լօնտրա իւզերինէ գամպիա	118-80
Ռումէլի տէմիր եօլ թահվիլաթը	26-50

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՍԸ

Էահ. Ումմ. հոկտ. 28 ագշմ. գբ.	15-16
» » հոկտ. 29 սպհ. աչ.	15-21
» » Էն եիքսէք	15-22
» » Էն աշաղը	15-20
» » Սասթ 5 տէ	15-21
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ.	-
1865 » » 6 % ֆ.	83-
1869 » (Բինար) 6 % ֆ.	79-
1872 » (Պոն տիւ Թրէզոր	26-½
1873 » (Բինար) 6 % ֆ.	78-
Ռումէլի չըմէնտրֆէր	56-
Բարթ ղուրուշ	-
Հէվալէսիզ »	22-½
Ագշէ ֆայիզի %	8-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Դրէտի ժէնէրալ 6 %	7-
Սօսիէթէ ժէն 6 %	4-05
Իսթանպոլ Պանգասը	11-20
Սօսիէթէ Օթօման	4- 5
Թրամվայ 5 %	382-½
Լավրիօմ (մատէն)	157-

ԱԳԶԻԼԷՐԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Օսմանլը լիրասը 100 ղրշտան	Ղ. Փ.
Ինկիլիզ լիրասը	109-20
Ֆրանսըզ ալթունու	87-16
Բօլ	89-23
Դրիմից ալթունու	51- 5
Պէեազ մէճիտիյէ	107-18
Մէթալիք	202-
Պէշլիք	207-¼
Ալթընըգ	124-
Պագըր	663-
Գարպօն գայիմէսի գաբիք	866-

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱԶԱՍԸ

Էն եիքսէք	943-
Էն աշաղը	943-
Սասթ 5 տէ	943-

ՍԱՄՈՒԷԼ ՀԷՔՇԵՐ ՍԵՆ.

Պաշ դաբուչէ 400000 ֆրանք Եանչ 500000 ֆրանք տէ տէ

ANNONCE DE FORTUNE ԻԼԱՆԸ ԻԳՊԱԼ

Իդբամ Հէ-ուէ-ուէ Ընբրաճընան բանբ եանչ-էնէրնէ ալընմըշ օլան ասըլ տանէրէն, էն ուզագ մահէլլէրէ տախի կէօնտէրիրիմ. Եալէրբէր քի լազըմ կէլէն մէպլաղ, եա նագտէն վէ եախոտ Լօնտրա, Բարիս, վէ Էվրօպա մէվքէթլերինտէ պուլունան պիր պանքիրէնէ օլարագ, պիր բօլչա չէքմիշ օլսուն։ Քիմ քի պու պիլէթլերտէն ալը իսկ, մէճճանէն օլարագ ասըլ լօթարիանընը պէեանանամէսի տախի, վէ իւզերինտէ Հիւքիմէթ միւրիպ պուլունտուղու Թագտիրտէ, քէնտիսինէ կէօնտէրիլէճէք օլտուգտան պագա, լօթարիա հէման չէքիլտիկի կիբի, քէնտիլերին իսթէմէլէկինէ իհթիեաճ պըրագըլմամաբագ, դազանան նիւմրօլարընը, բէճի լէճիսը տախի կէօնտէրիլէճէք տիր։

Գազանընընան մէպլաղլարը, պիզզաթ քէնտիմ, տօղրուտան տօղրու, վէ լաբուգ սուրէթտէ, վէ արգու օլմամուղու մէրթէպէտէ Եարար սաղլամարագ, լազըմ կէլէն զաթա կէօնտէրէճէկիմ։

Քիմ քի մէղքիւր լօթարիատան ալմագ արգու իտէր իսկ, հոկտ. 19 տան 31 ինչ գատար, մանտա-բօսթա իլէ չիւնքի չէքիլմէ կիւնլերի եագլամագատա տըր, քէմալի էմնիյէթի իւզրէ, Համպուրկ սէրպէսթ չէհրինտէ օլան Սամուէլ Հէքշէր պիլտիրմէքլիկի միսարաաթ իլլէմէսինի բէճա իտէրիմ։

SAMUEL HECKSCHER SENR.
Banquier et comptoir de change, à HAMBOURG. (Ville libre.)

(*) Պու 400,000 մարգ իլէ, 250,000 մարգ հագգընտա, պիր ազ իյզահաթ վիրմէքլիկի, էհէմմիյէթէտէն ատտի. տերիզ, չէօյլէ քի, իլք գազանան նիւմէրօ, էկէր 159,000 մարգ օլուր իսկ, 250,000 մարգ տա պախչէ վիրիլէճէք վէ ճէման 400,000 մարգ օլմուշ օլաճագ տըր. վէ պու պախչէ, հէր գազանան նիւմէրօ իչին օլմաեըպ, անճագ իլք գազանան նիւմէրօ իչին օլաճագտըր, վէ տիմէք տիր քի, էկէր իլք գազանան նիւմէրօ 100,000 մարգ օլուր իսկ, 250,000 մարգ տա պախչի ալաճագ տըր, օլաճագ տըր ճէման գազանտըղ 350,000 մարգ. վէ եախօտ, էկէր իլք գազանան նիւմէրօ, էն սօն նիւմէրօ, եանի 138 մարգ օլուր իսկ, 250,000 մարգ տա պախչի գազանաճաղընտան ճէման 250,138 մարգըգ պիր իրպպի նայիլ օլմուշ օլաճագ տըր. իլք գազանան նիւմէրօտան պաչգա հիչ պիր նիւմէրօեա պախչի վիրիլմէյէճէյինտէն, եալընըզ իշար օլանան մէպլաղլարը գազանմըշ օլաճագլար տըր։ Մանը-

ՍԱ.ՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ ԿԱՐԱՊԵՏ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

---

(1) Ճիւմէլէրին պաշլարընտաքի իլք բա գամար մանլուլաթը նիւմէրօլարընը, վէ իքինճի հիզատաքիլէր գբյմէթի մուխամմինէլերինի, վէ իւչիւնճիւ հիզատաքիլէր տախի պէտէլի միւզայիտէլերինի պիլիրիմէքտէ տիրլեր։